

Mats Sandberg
Lokalstrateg
Mats.Sandberg@Trelleborg.se
0410-73 39 36

Bildningsnämnden

Granskning av risk för brister i processen att identifiera och säkerställa tillgång till verksamhetsanpassade framtida lokalbehov

Inledning

Syftet med granskningen är att konstatera om kommunens lokalförsörjning sker på ett ändamålsenligt sätt utifrån bildningsnämndens behov av ändamålsenliga lokaler. Granskningen avgränsas till lokalförsörjning under 2022-2025.

Metod är genom dokumentanalys.

Omfattning är att granskningen ska besvara följande frågor:

- Finns det styrande dokument avseende lokalförsörjning?
- Vilka rutiner finns för behovsinventering och analys?
- Bedrivs lokalförsörjningsprocessen med tillräcklig framförhållning och med ett långsiktigt perspektiv?
- Finns tillräckliga beslutsunderlag med koppling till styrdokument, finansiella och verksamhetsmässiga mål, fysisk planering, demografisk utveckling, samt ekonomiska kalkyler?
- Är ansvar och roller tydliga vad gäller underhåll av kommunens fastighetsbestånd?

Nedan presenteras processens olika delar ur bildningsförvaltningens perspektiv.

Lokalförsörjningsprocessen

Dokument: Riktlinje för lokalförsörjning 2020, Bilaga 1.

Dokumentet presenterar Trelleborgs kommuns riktlinjer för lokalförsörjning.

Risker: Inga identifierade risker.

Befolkningsprognos

Dokument: Databas delområdesprognos 2022-2045, Bilaga 2.

Dokumentet presenterar en beräknad prognos för Trelleborgs befolkningsutveckling utifrån kända faktorer. Prognosen kan brytas ned i delområden och åldersintervall för att ta fram siffror för beräkning av bildningsförvaltningens framtida lokalbehov.

Bildningsförvaltningen

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

Risker: Snabba förändringar i delprognoserna, vilka lokalförsörjningsprocessen inte hinner ta höjd för. Lösningen är att försöka hitta alternativa lediga lokaler eller hyra paviljonger under tiden lokalförsörjningsprocessen kommer i fas.

Jämförelse kapacitet – behov

Dokument: Analys förskola, 230127, Bilaga 3, Analys grundskola, 230127, Bilaga 4 och Analys gymnasieskola, 220928, Bilaga5.

Dokumentet visar en sammanställning av nuvarande lokalkapacitet och behov samt beräkningar kring prognosticerade underskott och överskott av platser.

Dokumentet visar även simuleringar utifrån vad som behöver göras för att antal platser ska motsvara kommande behov och verksamhetsstrategiska satsningar.

Risker: Risker finns i underlaget för kapaciteten, t. ex att den tekniska statusen för en byggnad gör att kapaciteten behöver minskas med kort varsel eller om en privat skola/förskola avslutar sin verksamhet utan eller med kort förvarning. Detta är händelser vilka bildningsförvaltningen inte har någon möjlighet att förutse eller att parera för med långsiktiga lösningar.

Behovsanalys

Dokument: Riktlinjer för behovsanalys med mall_antagen LFL 30 sep 2021, Bilaga 6.

Dokumentet beskriver hur en behovsanalys ska utföras och vad den ska innehålla.

Risker: Inga identifierade risker.

Lokalrevision

Dokument: Anvisningar till lokalrevision 2023, Bilaga 7.

Dokumentet innehåller en struktur för lokalrevisionen med beskrivning av vilka delar som ska vara med och anvisningar om vad de olika delarna ska innehålla.

Risker: Inga identifierade risker.

Lokalförsörjningsplan

Dokument: Lokalförsörjningsplan 2023, Bilaga 8.

Dokumentet innehåller en sammanfattning av förvaltningarnas lokalrevisioner, kommunövergripande lokalprojekt och förslag till beslut kring kommunens lokalförsörjning 2023.

Risker: Att bildningsförvaltningens lokalbehov inte prioriteras i konkurrens med andra förvaltningar eller utifrån en otillräcklig budget. Här ska kommenteras att bildningsförvaltningen utifrån rådande omständigheter haft en tillfredställande framgång under 2023.

Riktlinjer för friytor

Dokument: Riktlinjer för friytor, 2017-10-25, Bilaga 9.

Dokumentet innehåller bl. a. specifika riktvärden för friytor (utemiljön) på skolor och förskolor.

Risker: Riktvärdena tolkas som minimivärden vid bygglovsbeslut och beslutet är oftast beroende av att värdet uppfylls. En risk är att förskolor och skolor inte kan dimensioneras utifrån behovet när friytan inte motsvarar riktvärdet.

Bildningsförvaltningen anser att det ska ställas krav på en högre flexibilitet

avseende friutor samtidigt som det ska prioriteras att ha en god kvalitet på ytorna och bra förutsättningar för de barn som ska nyttja dessa. God kvalitet beskrivs i bildningsförvaltningens lokalprogram.

Förstudie

Dokument: Riktlinjer för förstudie, 25 november 2022, Bilaga 10.

Dokumentet innehåller riktlinjer för att ta fram väl underbyggda underlag för beslut om investeringar i lokaler.

Risker: Det finns risk för att fastighetsfrågor kring kvalitet och underhållsbehov prioriteras och att bildningsförvaltningens behov av lokaler anpassade utifrån kvaliteten på verksamheten prioriteras ner. För att minimera denna risk krävs att bildningsförvaltningen är representerad genom deltagare i förstudien.

Lokalprogram

Dokument: Lokalprogram förskolor Trelleborgs kommun, 221223, Bilaga 11 och Lokalprogram grundskolor Trelleborgs kommun, 221223, Bilaga 12.

Dokumentet beskriver hur lokalerna ska utformas för att ge bildningsförvaltningen bra förutsättningar att bedriva en högkvalitativ verksamhet.

Risker: Lokalprogrammen utvecklas och kompletteras utifrån frågor som uppkommer under om- och nybyggnationer samt problem som upptäcks i den dagliga verksamheten. När det gäller förskolor är lokalprogrammet beprövat och får ses som heltäckande, även om det säkert kommer att kompletteras ytterligare i framtiden. När det gäller grundskolan har programmet ännu inte använts under en byggnation av en hel skola och är därför inte lika heltäckande som förskolans program. När det gäller gymnasieskolan har det inte förekommit några byggprojekt sedan vi började arbetet med lokalprogram. Tanken är att vi ska ta fram ett lokalprogram för gymnasieskolan när nästa byggprojekt ska genomföras. En risk att något saknas i lokalprogrammen vid genomförande av en lokalförändring finns alltid eftersom dessa är i ständig utveckling, men denna minimeras genom att programmen alltid kompletteras utifrån de frågor och problem som uppstår. Lokalprogrammen minimerar även risken att lokalutformningar bli personberoende genom att programmen utformas utifrån ett förvaltningsperspektiv.

Det finns fler dokument, t. ex. fastighetsavdelningens program kring om- och nybyggnationer. Dessa är avstämda med bildningsförvaltningens lokalprogram och innebär inga kända risker för kvaliteten på bildningsförvaltningens verksamhet.

Risker utanför dokumentanalyser

- Vid tecknande av avtal med externa fastighetsägare finns risk för att fastighetsägarens policys för de egna lokalerna inte stämmer överens med bildningsförvaltningens lokalprogram. Detta innebär flera och dyra extrabeställningar i efterhand för att verksamheten ska fungera tillfredställande. Lösningen för detta är att det skrivs in i avtalet med den externa fastighetsägaren att bildningsförvaltningens lokalprogram ska följas i de lokaler avtalet gäller.
- Eftersom lokalförsörjningsprocessen är en långsam process finns alltid risken att den inte kan hantera snabba förändringar i lokalbehovet.

Förändringarna kan förutom förändringar i befolkningsprognoserna bero på t. ex. avtal med andra kommuner, ändrad lagstiftning eller politiska beslut. Lösningen är även här att försöka hitta alternativa lediga lokaler eller hyra paviljonger under tiden lokalförsörjningsprocessen kommer i fas.

- Det finns ingen dokumentation som beskriver hur befintliga utemiljöer på kommunens skolor och förskolor ska vara utformade och utrustade. Detta innebär att kvaliteten och utrustningsnivån på utemiljöerna varierar mellan de olika enheterna. En lösning på problemet är att det skapas ett dokument som beskriver hur utemiljöerna ska utrustas och att utemiljöerna utrustas efter detta. Det krävs dock att en budget avsätts för genomförandet. Diskussioner har inletts mellan bildningsförvaltningen och fastighetsavdelningen kring detta, men i dagsläget finns ingen budget för att det ska kunna genomföras.

Vad behöver vi arbeta med framöver

- Åtgärder vid snabba förändringar i t. ex. befolkningsprognoserna eller kapaciteten.
- Välgrundade motiveringar av våra framtida lokalbehov.
- Utformningen av uteytor som motivering till enhetens kapacitet.
- Bevaka förutsättningar för bildningsförvaltningens verksamhet under förstudier.
- Kontinuerlig uppdatering av lokalprogrammen.
- Medverkan vid tidiga kontakter med externa fastighetsägare.

Sammanfattning

Det finns styrande dokument avseende Trelleborgs kommuns lokalförsörjning. Dessa är ur bildningsförvaltningens perspektiv väl fungerande.

Det finns rutiner för behovsinventering och analys genom dokument, enligt ovan.

Lokalförsörjningsprocessen bedrivs med tillräcklig framförhållning och med ett långsiktigt perspektiv. Processen har dock en tröghet som gör att den har svårt att parera snabba behov.

Det finns utifrån bildningsförvaltningens perspektiv tillräckliga beslutsunderlag med koppling till styrdokument, finansiella och verksamhetsmässiga mål, fysisk planering, demografisk utveckling, samt ekonomiska kalkyler.

Ansvar och roller är tydliga vad gäller underhåll av kommunens fastighetsbestånd. Dock motsvaras inte bildningsförvaltningens behov av fastighetsavdelningens budget.

Det förekommer risker i lokalförsörjningsprocessen, men dessa är oftast inte av en allvarlig art och det finns lösningar för hur dessa ska minimeras, vilka redovisas ovan.

Bilagor

1. Riktlinje för lokalförsörjning 2020
2. Databas delområdesprognos 2022-2045
3. Analys förskola 230127
4. Analys grundskola 230127
5. Analys gymnasieskola 220928
6. Riktlinjer för behovsanalys med mall antagen LFL 30 sep 2021
7. Anvisningar till lokalrevision 2023
8. Lokalförsörjningsplan 2023
9. Riktlinjer för friytor 25 oktober 2017
10. Riktlinjer för förstudie 25 november 2022
11. Lokalprogram förskolor Trelleborgs kommun 221223
12. Lokalprogram grundskolor Trelleborgs kommun 221223